

Aktivt Rovdyrvern

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2034-8

8. juli 2022

Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 6, 7 og 8 i 2022

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra organisasjonen Aktivt Rovdyrvern av 2. juni 2022 på Miljødirektoratets vedtak av 31. mai 2022 om fastsetting av kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i regionene 6, 7 og 8 i 2022.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling for brunbjørn i forvaltningsregionene 7 og 8 i 2022 av 31. mai 2022, med enkelte justeringer.

Departementet finner at kvotene ikke truer bestandens overlevelse og at kvotene i regionene 7 og 8 ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå de regionale bestandsmålene neste vår (for region 6, se under). Departementet viser til at det årlig oppstår skadesituasjoner på sau og tamrein forårsaket av bjørn i regionene, og mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling. Departementet viser til at konkrete vurderinger av vilkårene for skadefelling skal gjøres av Statsforvalteren i hver enkelt situasjon som måtte oppstå og før vedtak om å gi skadefellingstillatelse fattes.

For region 6 setter departementet kvoten til tre dyr, dvs. at kvoten øker med ett dyr. Bakgrunnen for denne økningen er at det har vært flere skadesituasjoner i region 6 nå i sommer og at det derfor er behov for en større kvote. Denne økningen truer ikke bestandens overlevelse, men vil kunne gi en negativ utvikling på mulighetene for å oppnå bestandsmålet for arten i regionen og nasjonalt.

En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rovviltforvaltningen. Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere.

Om det skal gis tillatelse til skadefelling må vurderes konkret i den enkelte sak og momenter som vil tillegges vekt er for eksempel; tidligere års skadehistorikk, pågående skadesituasjon og skadeomfang, potensialet for framtidige skader, områdets betydning som beitemark, avstand til bjørneprioritert område og muligheten for å gjennomføre andre tilfredsstillende løsninger. Når det gjelder avstand til bjørneprioritert område vil vi vise til at rovdyr som befinner seg langt unna prioriterte yngleområder lettere skal kunne tas ut enn rovdyr som befinner seg nærmere prioriterte yngleområder. Det er mindre sannsynlig at rovdyr som er langt unna prioriterte yngleområder vil etablere seg i et prioritert yngleområde. Det enkelte individet kan likevel representere et skadepotensial i begge tilfelle, og hensynet til en tydelig soneforvaltning gjelder også i begge tilfeller.

Når det gjelder binner med unger og hennes unger ligger hjemmelen for eventuelt å kunne gi tillatelse til skadefelling hos Miljødirektoratet.

Klagen er ikke tatt til følge.

Saksgang

Miljødirektoratet vedtok 31. mai 2022 en kvote for betinga skadefelling av brunbjørn i regionene 6, 7 og 8 i 2022. Vedtaket ble påklaget av organisasjonen Aktivt Rovdyrvern 2. juni 2022. Miljødirektoratet behandlet klagen 30. juni 2022, og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 30. juni 2022 for endelig avgjørelse.

Klima- og miljødepartementet sendte 6. juli 2022 en e-post til Miljødirektoratet der departementet informerte om at det vurderte om kvoten for bjørn i region 6 kunne utvides fra to til tre dyr, og bad Miljødirektoratet om å gi en faglig vurdering av hva dette har å bety for bjørnens overlevelse og for oppnåelse av bestandsmålet i region 6. Frist ble satt til 6. juli 2022. Miljødirektoratet leverte en faglig vurdering av dette 6. juli 2022.

Klagers anførsler

Aktivt Rovdyrvern (ARV) viser til at bjørn er en av fem nøkkelarter/toppredatorer som står på rødlista over truede arter i Norge og at bjørnen er sterkt truet i Norge. De viser videre til at Norge for tiden har ca. 150 bjørner, mot ca. 3.000 ved århundreskiftet, og organisasjonen mener at denne nedgangen utelukkende skyldes jakt.

De påpeker at selv om bjørn kan utgjøre en trussel mot rein, viser de til at i 2021 ble kun fire rein tatt av bjørn. Det totale antallet rein erstattet som tapt til bjørn var 444. ARV mener at bjørn ikke kan betraktes som en reel trussel mot rein. Videre påpeker klager at "*bjørn ha særlig beskyttelse i rovviltprioriterte områder og terskel for uttak her skal være høy*".

Klager viser til at "betinget skadefelling skal kun iverksettes når arten ligger over bestandsmålet, jfr. rovviltforskriften § 8", og videre at "skadefelling skal enn videre ikke benyttes preventivt, først etter skadegjøring, og da etter at andre tiltak er forsøkt, jfr. Forskrift om skadefelling § 3-3b. Videre skal individet være skadegjørende, jfr § 3-3c. Sist, men ikke minst, skal uttaket ikke true bestandens overlevelse, jfr § 3-3e".

Det vises til klagen i sin helhet.

Miljødirektoratets vurderinger

I Miljødirektoratets vedtak av 31.mai 2022 står blant annet følgende:

«Bjørnen er fredet. Det er likevel mulig å felle bjørn, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. I vår vurdering av kvote for betinget skadefelling av bjørn i de respektive regioner har vi lagt til grunn informasjon som framkommer i vedlegget "Grunnlag for å fortsette kvote for skadefelling av bjørn i Norge 2022-2023", og følgende føringene i de regionale forvaltningsplanene og den geografisk differensierte forvaltningen av bjørn med prioriterte bjørneområder og prioriterte beiteområder bestandssituasjonen og kunnskap om forekomst av bjørn i regionene antall døde bjørner de siste årene skadehistorikken og skadepotensialet i de ulike områdene.

Vi gir kvoter for betinget skadefelling av bjørn i rovviltregionene 6, 7 og 8 for å begrense skade på husdyr og tamrein.

Direktoratet har fått tilråding om betingede kvoter fra Rovviltnemndene i region 6 og 8, der nemndene ber om at det fastsettes en kvote for betinget skadefelling på tre bjørner i sin respektive region. Direktoratet har tatt rovviltnemndenes anbefalinger med i vurderingene som er gjort rundt kvote for betinget skadefelling av bjørn.

Vår vurdering er at kvoten ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for bjørn.»

Videre står det i Miljødirektoratets vedtak følgende:

«Miljødirektoratet gir statsforvalterene i rovviltregion 6, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling av inntil fem bjørn i perioden 1. juni 2022 til 15. februar 2023. Kvote gjelder i aktuelle forvaltningsregioner og kan iverksettes i flere områder samtidig.

Føringer

- *Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle vurdere om felling er nødvendig, se vilkårene i rovviltforskriften § 9, se § 1 og § 6.*
- *Statsforvalterene må koordinere seg når en rovviltregion omfatter flere fylker. Dette er særlig viktig i tilfellene hvor det kun er/gjenstår én skadefellingstillatelse i området.*

- Statsforvalteren kan iverksette skadefellingstillatelser i flere områder samtidig.
- Bjørnebinner og unger i følge med binner er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt.
- Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 gjelder dette generelt som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for bjørn. Vi viser til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen om forvaltningsområde for brunbjørn og områdenes egnethet samt regionens bestandsmål.
- Den som fatter enkeltvedtak om felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal umiddelbart registrere vedtaket i Miljøvedtaksregisteret.
- Felling av bjørn i samsvar med dette vedtaket, skal umiddelbart registreres i Rovbase.
- Vi kan til enhver tid omfordele, trekke tilbake eller gi tillegg til kvoten for betingede fellingstillatelser.

Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.»

I Miljødirektoratets vurdering av klagen, fremgår følgende:

«Miljødirektoratet har vurdert vedtaket av 31. mai 2022 på nytt, men kan ikke se at det er kommet inn nye opplysninger som har avgjørende betydning for vår vurdering av saken. Vi finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender med dette saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser for øvrig til Miljødirektoratets faglige grunnlag for vedtaket og deres vedtak i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslig klageinteresse

Miljødirektoratet har vært i tvil om organisasjonen Aktivt Rovdyrvern har rettslig klageinteresse, men har likevel valgt å behandle klagen. Departementet har ikke foretatt noen nærmere vurdering av dette temaet.

Rettslige utgangspunkter og naturmangfoldloven §§ 8-12

Saken er behandlet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (nml.) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltsforskriften) § 13, jf. §§ 1, 3 og 4. Departementet har, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 er oppfylt. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som brunbjørner blir utsatt for i form av rapporter om bestanden og annen vitenskapelig kunnskap fra det skandinaviske bjørneprosjektet, slik som kunnskap om bestandsstørrelse, bestandsutvikling, lovlig felling og ulovlig avlaving mm. Utover enkelte påkjørsler, skjer avgangen av brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor i stor grad oversikt over den samlede belastningen for brunbjørn. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap i saken, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

I det påklagede vedtaket har Miljødirektoratet fastsatt en kvote for betinga skadefelling på fem brunbjørner, hvorav to i region 6, en i region 7 og to i region 8. Betinget skadefelling hjemles i nml. § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav a.

For alle disse tre regionene ligger bestanden av bjørn under de regionalt fastsatte bestandsmålene og det er derfor Miljødirektoratet som har myndigheten til å fastsette en eventuell kvote for skadefelling, jf. rovviltforskriften § 13.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A avsnitt 65. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A avsnitt 63 og nml. § 6.

Når det gjelder vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse viser departementet til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen for brunbjørn i det faglige grunnlaget for fastsetting av kvote for skadefelling. I tillegg viser departementet til direktoratets tilleggsvurdering av 6. juli 2022 knyttet til en eventuell utvidelse i kvoten i region 6 fra to til tre dyr. Direktoratet skriver der følgende i sin oppsummering:

«Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold vurderer direktoratet at et økt uttak av én brunbjørn i region 6 ikke vil true bestandens overlevelse, men at ytterligere

uttak vil kunne gi en negativ utvikling på mulighetene for å oppnå bestandsmålet for arten i regionen og nasjonalt.

Vi anbefaler at det også for den utvidete kvoten settes vilkår som har til hensikt å begrense uttak av binner i regionen.»

Departementet viser til at 7 bjørner er registrert døde i Norge så langt i år. Av disse er en bjørn registrert død i region 8, to i region 5 og fire i region 6. Departementet legger til grunn direktoratets vurdering om at uttaket, inkludert en utvidelse med ett dyr i region 6, ikke vil true bestandens overlevelse og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt, jf. nml. § 18 annet ledd.

Bestandsmål

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for de ulike rovviltartene. Bestandsmålet for brunbjørn ble senere endret ved rovviltforliket i 2011. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige ungekull/ynglinger. Det er beregnet at det var 8,1 ynglinger av brunbjørn i Norge i 2021. Det regionale bestandsmålet i forvaltningsregion 6 er tre årlige ynglinger, i forvaltningsregion 7 en årlig yngling og i forvaltningsregion 8 seks årlige ynglinger. I 2021 er det beregnet at det var 1,6 ynglinger i region 6, null ynglinger i region 7 og tre (2,9) i region 8. Bestanden av brunbjørn ligger dermed under det nasjonale bestandsmålet, og de regionale bestandsmålene for disse tre regionene ble ikke nådd for noen av de tre forvaltningsregionene i 2021. Forvaltningsregion 6 nådde sitt regionale bestandsmål for bjørn i 2020.

Forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 inneholder ikke direkte plikter, og det er mulig å gjøre uttak etter § 18 selv om forvaltningsmålet i § 5 ikke er nådd, jf. HR-2021-662-A avsnitt 62 og Ot.prp. nr. 52 (2008–2009) side 81 og 375-376. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for geografisk rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt.

I kommentarene til rovviltforskriften § 7 andre ledd går det fram at ved vurdering av kvote for betinget skadefelling skal rovviltnemnda gjøre en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Det samme gjelder der Miljødirektoratet er vedtaksmyndighet.

Departementet viser til direktoratets vurdering om at en effektivering av den vedtatte skadefellingskvoten, på to brunbjørner i forvaltningsregion 6, en bjørn i forvaltningsregion 7 og to bjørner i forvaltningsregion 8 mest sannsynlig ikke vil være til hinder for å nå det

nasjonalt fastsatte bestandsmålet for brunbjørn for de tre regionene. Direktoratet mener derimot at en økning i kvoten i region 6 fra to til tre dyr vil kunne gi en negativ utvikling på mulighetene for å oppnå bestandsmålet for arten i regionen og nasjonalt. De anbefaler at det settes vilkår som har til hensikt å begrense uttaket av binner i regionen.

Departementet finner at kvotene i regionene 7 og 8 ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå de regionale bestandsmålene neste vår. For region 6 øker kvoten med ett dyr. Denne økningen vil kunne gi en negativ utvikling på mulighetene for å oppnå bestandsmålet for arten i regionen og nasjonalt.

Vilkår om at uttaket må avverge skade

Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52(2008-2009)). Det følger av Høyesterettsavgjørelsen fra 2021 om lisensfelling av ulv (HR-2021-662-A) at «avverge» innebærer at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak jf. avsnitt 82. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadens alvorlighet og omfang, jf. samme avsnitt.

Som det fremgår av Miljødirektoratets vedtak og faglige grunnlag for fastsetting av kvote for betinget skadefelling av bjørn er det fare for skade på både husdyr og tamrein fra bjørn i alle disse tre regionene, blant annet basert på tidligere erfaringer og tapshistorikk. Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det også i 2022 vil oppstå skader av et visst omfang og alvorlighetsgrad, og finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

Når det gjelder iverksetting av skadefelling ved akutte skadesituasjoner, skal hvert enkelt tilfelle vurderes av Statsforvalteren etter rovviltforskriften § 9. I tråd med rovviltforskriften § 9 skal Statsforvalteren blant annet gjøre en nærmere vurdering av det enkelte områdets betydning som beitemark, skadens omfang og utvikling, potensialet for framtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Kvoten er med andre ord ikke en gitt størrelse for hvor mange bjørn som vil bli felt, men et handlingsrom dersom det oppstår skadesituasjoner som blir underlagt en nærmere konkrete vurderinger av Statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle. Departementet mener at vilkåret om uttak må avverge skade i nml. § 18 første ledd bokstav b ivaretas gjennom regelverket for fastsettelse av kvote og for behandling av enkeltsøknader om skadefelling.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som blant annet følger av rovviltforskriften § 1 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt, jf. rovviltforskriften § 13. Av rovviltforliket fra 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr.

Departementet viser også til Klima- og miljødepartementets brev av 9. juli 2014 om forståelsen av vilkår for skadefelling og begrepet skadepotensial der det fremgår at "*I prioriterte beiteområder skal det være lav terskel for å tillate skadefelling av rovdyr. I prioriterte yngleområder skal det være høy terskel for å tillate skadefelling av den aktuelle rovviltarten da det i slike områder kreves at beitenæring og andre interesser tilpasses rovdyrforekomsten i beiteområdet*". På denne bakgrunn mener departementet at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta skadefellingskvote for brunbjørn i forvaltningsregionene 6, 7 og 8 og anser dermed vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte som oppfylt.

Når det gjelder kvote for skadefelling, viser departementet videre til at vurderingen av om formålet kan nås på annen tilfredsstillende måte skal gjennomføres av Statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle der det kan være aktuelt å benytte den betingede skadefellingskvoten.

Føringer for vedtaket

Departementet slutter seg i all hovedsak til Miljødirektoratets føringer som er gitt for kvoten for betinget skadefelling av bjørn i disse tre regionene, men vi har sett det nødvendig å foreta en presisering av punktet som omhandler ivaretagelse av binner («*De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt.*»). Ivaretagelse av binner er sentralt for å kunne oppnå bestandsmålene i de regioner som ligger under bestandsmålet. Binner når reproduktiv alder når de er rundt 4-5 år. Videre går ungene med binna i flere år. Det må derfor være et visst antall reproduktive binner for at en yngling skal kunne nås. Vi vil også vise til at kjent avgang av bjørn i Sverige har økt betraktelig de siste årene.

Når en region ligger under bestandsmålet er hensynet til binner viktigere enn når vi ligger over bestandsmålet. I to av de aktuelle forvaltningsregionene har en hatt utfordringer med binner som både oppholder seg innenfor og utenfor bjørneprioritert område (region 6 og region 8). Dette har ført til enkelte krevende situasjoner i beitesesongen. Forvaltningsplaner som legger til rette for at bestandsmålet kan nås innenfor de områdene som er satt av til bjørneprioritert område, er helt sentralt for å kunne få til en god og forutsigbar forvaltning.

Når det gjelder enkeltstående binner, som oppholder seg utenfor bjørneprioritert område, vil det erfaringsvis kunne oppstå skadesituasjoner, og den enkelte Statsforvalter må da foreta en konkret vurdering av om det foreligger hjemmel til å fatte vedtak om skadefelling. En tydelig soneforvaltning er et viktig prinsipp i rovviltforvaltningen og normalt vil derfor terskelen for å gi skadefelling være lav ved oppståtte skadesituasjoner i beiteprioritert område. Dette vil også kunne gjelde for binner, men i situasjoner der en ligger under bestandsmålet, vil terskelen være høyere for binner enn for hannbjørner som oppholder seg i beiteprioritert område. Det betyr at terskelen for å kunne gi tillatelse til skadefelling av slike binner normalt senkes noe i forhold til det som har vært gjeldende praksis.

Om det skal gis tillatelse til skadefelling må vurderes konkret i den enkelte sak og momenter som vil tillegges vekt er for eksempel; tidligere års skadehistorikk, pågående skadesituasjon og skadeomfang, potensialet for framtidige skader, områdets betydning som beitemark,

avstand til bjørneprioritert område og muligheten for å gjennomføre andre tilfredsstillende løsninger.

Departementet er enig med direktoratet om at binner med unger ikke skal omfattes av kvoten for betinget skadefelling. Dersom det oppstår skadesituasjoner, der binner med unger er involvert, vil det være Miljødirektoratet som foretar en vurdering av om det er grunnlag for å gi en eventuell skadefellingstillatelse.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra organisasjonen Aktivt Rovdyrvern av 2. juni 2022 på Miljødirektoratets vedtak av 31. mai 2022 om fastsetting av kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i regionene 6, 7 og 8 i 2022.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling for brunbjørn i forvaltningsregionene 7 og 8 i 2022 av 31. mai 2022, med enkelte justeringer.

Departementet finner at kvotene ikke truer bestandens overlevelse og at kvotene i regionene 7 og 8 ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå de regionale bestandsmålene neste vår (for region 6, se under). Departementet viser til at det årlig oppstår skadesituasjoner på sau og tamrein forårsaket av bjørn i regionene, og mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling. Departementet viser til at konkrete vurderinger av vilkårene for skadefelling skal gjøres av Statsforvalteren i hver enkelt situasjon som måtte oppstå og før vedtak om å gi skadefellingstillatelse fattes.

For region 6 setter departementet kvoten til tre dyr, dvs. at kvoten øker med ett dyr. Bakgrunnen for denne økningen er at det har vært flere skadesituasjoner i region 6 nå i sommer og at det derfor er behov for en større kvote. Denne økningen truer ikke bestandens overlevelse, men vil kunne gi en negativ utvikling på mulighetene for å oppnå bestandsmålet for arten i regionen og nasjonalt.

En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rovviltforvaltningen. Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere. Om det skal gis tillatelse til skadefelling må vurderes konkret i den enkelte sak og momenter som vil tillegges vekt er for eksempel; tidligere års skadehistorikk, pågående skadesituasjon og skadeomfang, potensialet for framtidige skader, områdets betydning som beitemark, avstand til bjørneprioritert område og muligheten for å gjennomføre andre tilfredsstillende løsninger.

Når det gjelder avstand til bjørneprioritert område vil vi vise til at rovdyr som befinner seg langt unna prioriterte yngleområder lettere skal kunne tas ut enn rovdyr som befinner seg nærmere prioriterte yngleområder. Det er mindre sannsynlig at rovdyr som er langt unna

prioriterte yngleområder vil etablere seg i et prioritert yngleområde. Det enkelte individet kan likevel representere et skadepotensial i begge tilfelle, og hensynet til en tydelig soneforvaltning gjelder også i begge tilfeller.

Når det gjelder binner med unger og hennes unger ligger hjemmelen for eventuelt å kunne gi tillatelse til skadefelling hos Miljødirektoratet.

Klagen er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Morten Gluva
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 6
Rovviltnemnda i region 7
Rovviltnemnda i region 8
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark